

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till Europeiska unionens ändringsbudget nr 10 för budgetåret 2020 (*ändringsbudget 10/2020; Europeiska unionen*)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 9 oktober 2020 till Europeiska unionens ändringsbudget nr 10 för 2020 samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 5 november 2020

Finansminister Matti Vanhanen

Konsultativ tjänsteman Anna Hyvärinen

FINANSMINISTERIET

PROMEMORIA
5.11.2020

EU/2019/0277

STATSRÅDETS SKRIVELSE TILL RIKSDAGEN OM KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL EU:S ÄNDRINGSBUDGET NR 10 FÖR BUDGETÅRET 2020

1 Förslagets bakgrund och syfte

Den 9 oktober 2020 lade kommissionen fram ett förslag till ändringsbudget nr 10 för den allmänna budgeten för 2020 (COM (2020) 962 final; den justerade engelska språkversionen publicerades den 13 oktober 2020, COM (2020) 962 final/2). Förslaget till ändringsbudget nr 10/2020 har som syfte att höja nivån på betalningsbemyndigandena enligt den uppdaterade prognosen och med hänsyn till de omfördelningar som ska göras i den samlade överföringen (*Global transfer*, DEC 16/2020). Inkomstsidan justeras genom att beakta effekterna av valutakurskillnaderna och ytterligare böter. I EU:s budget för 2020 görs ännu några mer begränsade justeringar som gäller anslagsnivån till Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och fyra EU:s decentraliserade byråer (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten ESMA, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten EIOPA, Europeiska bankmyndigheten EBA och Europeiska arbetsmyndigheten ELA).

Kommissionens förslag till ändringsbudget nr 10/2020 behandlas inte som ett särskilt brådsakande ärende i rådet.

2 Det huvudsakliga innehållet i kommissionens förslag

2.1 Allmänt

I förslaget till ändringsbudget nr 10/2020 föreslår kommissionen en förstärkning av budgeten på sammanlagt cirka 36,4 miljoner euro i åtagandebemyndiganden och sammanlagt cirka 1 569,3 miljoner euro i betalningsbemyndiganden. Därtill ska på inkomstsidan göras en minskning av övriga inkomster med 588 miljoner euro och en motsvarande ökning av BNI-baserade betalningsbemyndiganden till medlemsstaterna.

2.2 Ökning av nivån på betalningsbemyndiganden

Kommissionen gör årligen ett förslag om den samlade överföringen. Förslaget grundar sig på det faktiska budgetgenomförandet och på det uppskattade läget för betalningsbemyndiganden i slutet av budgetåret. I år kan alla behov enligt den uppdaterade utgiftsprognosen inte täckas med en omfördelning av anslagen. Kommissionen har uppskattat att behovet av ökningsbemyndiganden uppgår till totalt 2 125,2 miljoner euro, och endast 595,4 miljoner euro av dessa behov kan täckas med omfördelningar. I förslaget till ändringsbudget nr 10/2020 föreslår kommissionen därför ytterligare betalningsbemyndiganden på 1 529,8 miljoner euro för att säkerställa att alla betalningsansökningar ska kunna betalas år 2020, och att ett exceptionellt stort antal obetalda betalningsansökningar inte kvarstår år 2021.

Behovet av ytterligare betalningsbemyndiganden gäller följande rubriker:

Rubrik 1a: Företagens och små och medelstora företags konkurrenskraft (Cosme) och EU:s decentraliserade byråer

På grund av covid-19-pandemin beslutade kommissionen att omfördela 1 000 miljoner euro från Europeiska fonden för strategiska investeringar (EFSI) till befintliga garantiinstrument. Som ett led i detta projekt stärktes Cosmes lånegarantiinstrument med 714 miljoner euro för att förbättra företagets likviditetsställning. Den genomförande partnern, Europeiska investeringsfonden (EIF) offentliggjorde en omarbetad förslagsinfordran för finansiella institut som avslutades i slutet av maj. På grund av detta måste Cosmes lånegarantiinstrument stärkas ytterligare eftersom Europeiska investeringsfondens behov av likvida medel först måste betalas via Cosmes lånegarantiinstrument innan egentlig finansiering beviljas ur Europeiska fonden för strategiska investeringar. Efter att kommissionen har täckt behovet av ytterligare medel med interna omfördelningar i så stor utsträckning som möjligt föreslår kommissionen en ökning av betalningsbemyndiganden på 93,8 miljoner euro för Cosme.

I förslaget till ändringsbudget nr 10/2020 föreslår kommissionen också att de besparingar som uppkommit till följd av coronaviruset för Europeiska arbetsmyndigheten och tre europeiska tillsynsmyndigheter (Europeiska bankmyndigheten, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten samt Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten) ska avdras från deras respektive budgetar för 2020. Minskningen i medlen är cirka -12,2 miljoner euro i åtagandebemyndiganden och cirka -9,1 miljoner euro i betalningsbemyndiganden.

Rubrik 1 b: Fonden för ett sammanlänkat Europa - Sammanhållningsfonden (CEF-CF)

Genomförandet av Sammanhållningsfondens bidrag till Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF-CF) går fortare än väntat och betalningsbehoven ökar. Mottagarna inom programmet är skyldiga att begära s.k. mellanliggande betalningar vartannat år men de får också begära mellanliggande betalningar varje år. I år har allt fler stora mottagare beslutat att utnyttja denna flexibilitet. Enligt kommissionen kunde den snabba genomförandetakten inte förutses i 2020 års budget och därför är nivån för betalningsbemyndigandena inte tillräcklig. Efter att ha analyserat möjligheterna till en omfördelning föreslår kommissionen i förslaget till ändringsbudget nr 10/2020 en ökning av betalningsbemyndiganden på 100 miljoner euro i CEF-CF-programmet för att respektera betalningsfristerna och fullgöra alla rättsliga åtaganden.

Rubrik 2: EJFLU, landsbygdsutveckling samt EGFJ, övriga behov av utgifter

I fråga om Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling Ejflu har kommissionen gått igenom de prognoser för behov av betalningsbemyndiganden för innevarande år som medlemsstaterna lämnade i augusti. Kommissionen uppskattar att en ökning med 750 miljoner euro i betalningsbemyndiganden behövs för Ejflu. Prognoserna omfattar såväl betalningar för program som startat tidigare som behoven av de engångsstöd som är avsedda för att hjälpa jordbrukare eller små och medelstora företag som påverkats av covid-19.

I fråga om EGFJ föreslog kommissionen två paket avsedda för jordbruksmarknaden som stöd för konsekvenserna av covid-19-krisen. Målet med det första paketet var att erbjuda förskott och garantera fullt genomförande av program som finansieras med direkta stödåtgärder. Det första paketet bidrog också till mer flexibla kontroller. Målet med det andra paketet var att erbjuda stöd i synnerhet för frukt-, grönsaks- och vinsektorn. Genom dessa åtgärder har kommissionen möjliggjort full utnyttjandegrad av Ejflus anslag för 2020. Ejflus budgetresurser har sedan

början av 2020 utnyttjats mycket effektivt särskilt i fråga om direkta stöd, och användningen har varit på en högre nivå än tidigare år. I fråga om marknadsutgifter är genomförandet i slutet av året tills vidare osäkert. De inkomster som är kopplade till ändamålet för Ejflu uppskattas vara 176 miljoner euro lägre än budgeterat. Därför förväntas risken behäftad med det lilla underskottet vara måttlig. Det förväntade underskottet kan emellertid täckas inom ramen för det tillgängliga handlingsutrymmet under rubrik 2. I ljuset av dessa uppgifter föreslår kommissionen att de verksamhetsutgifter som är riktade till producentorganisationer ska ökas med cirka 48,7 miljoner euro såväl i åtaganden som i betalningar.

Dessa åtgärder leder till en total ökning av åtaganden under rubrik 2 med cirka 48,7 miljoner euro och betalningar med cirka 798,7 miljoner euro.

Rubrik 4: IPA II, ENI och DCI

EU har som mål att möta de utmaningar som covid-19-pandemin fört med sig också i finansieringen av de yttre förbindelserna (*Global EU response to Covid-19*). I finansieringen av de yttre förbindelserna har nyligen införts begreppet Team Europa som fungerar som ett paraply för olika typer av verksamhet. Kommissionen har i våras och därefter omfördelat de insatser som görs via instrumenten IPA II, ENI och DCI. IPA II är instrumentet för stöd inför anslutningen, ENI är det europeiska grannskapsinstrumentet och DCI är instrumentet för utvecklingssamarbete. Omfördelningen leder till ett ökat behov av betalningsbemyndiganden för dessa tre instrument motsvarande sammanlagt 586 miljoner euro.

Inom IPA II-instrumentet behövs enligt kommissionen ytterligare utbetalningar å ena sidan för att täcka avtalsenliga betalningar till Montenegro, Albanien, Kosovo, Serbien, Nordmakedonien och Turkiet samt å andra sidan utbetalningar av budgetstöd till Serbien, Albanien och Nordmakedonien.

Inom ENI-instrumentet föreslår kommissionen ytterligare utbetalningar via budgetstödprogram avseende Marocko, Tunisien, Jordanien, Algeriet, Georgien och Armenien. Därtill ska anslagen till flera andra nationella och regionala program tidigareläggas för att stödja små och medelstora företag och därigenom öka stabiliteten bland annat i östra Ukraina och Armenien.

I fråga om DCI-instrumentet har de mest brådskande behoven delvis täckts via omfördelningar. Enligt kommissionen behövs ytterligare betalningsbemyndiganden för att täcka utbetalningar till Nepal, Myanmar, Kambodja, Tadjikistan, Uzbekistan och Afghanistan.

U 57/2020 rd

I förslaget till ändringsbudget nr 10/2020 föreslår kommissionen ändringar i följande budgetposter (belopp i euro):

Användningsområde	Budget-post	Benämning	Åtaganden	Betalningar
<i>Rubrik 1 a; Konkurrenskraft, små och medelstora företag</i>	02 02 02	Förbättra små och medelstora företags tillgång till finansiering i form av eget kapital och lån		+93 800 000
<i>Rubrik 1a; EU:s decentraliserade byråer</i>	12 02 04	Europeiska bankmyndigheten (EBA)	-1 416 000	-1 416 000
	12 02 05	Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (EIOPA)	-314 636	-314 636
	12 02 06	Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (ESMA)	-7 383 576	-7 383 576
	04 03 15	Europeiska arbetsmyndigheten (ELA)	-3 105 725	
<i>Rubrik 1 b; Fonden för ett sammanlänkat Europa – Sammanhållningsfonden</i>	06 02 01 04	Fonden för ett sammanlänkat Europa – Tilldelning från Sammanhållningsfonden		+100 000 000
<i>Rubrik 2; EJFLU – Landsbygdsutveckling</i>	05 04 60 01	Främja hållbar landsbygdsutveckling och en jordbrukssektor inom unionen som är mer territoriellt och miljömässigt balanserad, klimatvänlig och innovativ		+750 000 000
<i>Rubrik 2; EGFJ, Övriga utgiftsbehov</i>	05 02 08 03	Producentorganisationernas driftsfonder	+48 655 078	+48 655 078
<i>Rubrik 4; IPA II, Västra Balkan</i>	22 02 01 01	Västra Balkan – Stöd till politiska reformer och en progressiv anpassning till EU:s regelverk		+40 000 000
<i>Rubrik 4; IPA II, Västra Balkan</i>	22 02 01 02	Västra Balkan – Stöd till den ekonomiska, sociala och territoriella utvecklingen och en progressiv anpassning till EU:s lagstiftning		+70 000 000
<i>Rubrik 4; IPA II, Turkiet</i>	22 02 03 01	Turkiet – Stöd till politiska reformer och en progressiv anpassning till EU:s regelverk		+10 000 000
<i>Rubrik 4; IPA II, Turkiet</i>	22 02 03 02	Turkiet – Stöd till den ekonomiska, sociala och territoriella utvecklingen och en progressiv anpassning till EU:s regelverk		+90 000 000
<i>Rubrik 4; ENI, Medelhavsländerna</i>	22 04 01 02	Medelhavsländerna – Fattigdomsminskning och hållbar utveckling		+221 000 000
<i>Rubrik 4; ENI, Det östliga partnerskapet</i>	22 04 02 02	Det östliga partnerskapet – Fattigdomsminskning och hållbar utveckling		+65 000 000
<i>Rubrik 4; DCI, Asien</i>	21 02 02	Samarbete med Asien		+50 000 000
<i>Rubrik 4; DCI, Centralasien</i>	21 02 03	Samarbete med Centralasien		+15 000 000
<i>Rubrik 4; DCI; Afghanistan</i>	21 02 05	Samarbete med Afghanistan		+25 000 000
TOTALT			+36 435 141	+1 569 340 866

2.2. Justering av inkomstsidan – valutakursskillnader och böter

EU:s budget fastställs i euro, medan medlemsstaternas bidrag fastställs i nationell valuta. Medlemsstaternas årliga bidrag betalas ut i 12 månatliga delbetalningar (tolftedelar). Varje delbetalning i en annan valuta än euro redovisas i räkenskaperna med hjälp av de månatliga växelkurserna för den månad då betalningen görs.

För medlemsstater utanför euroområdet ska EU:s budget räknas om till nationell valuta med hjälp av den växelkurs som anges den sista bankdagen det kalenderår som föregår budgetåret (31.12.2019). Eventuella skillnader i de växelkurser som används vid beräkningen av den månatliga tolftedelen i nationell valuta och de bokföringskurser som tillämpas på tolftedelen leder oundvikligen till skillnader mellan de belopp för egna medel i euro som anges i budgeten och det belopp som medlemsstaterna faktiskt redovisar.

Mellan januari och juni innevarande år uppkom sammanlagt -400,6 miljoner euro i växelkursförluster för egna medel, vilka beaktades i ändringsbudgeten nr 7/2020. I ändringsbudgeten nr 7/2020 förutspådde kommissionen att en fortsatt negativ utveckling av valutakursskillnaderna ännu kan leda till risk för budgetunderskott före slutet av året. Växelkursförändringarna för det brittiska pundet (juli–september) har lett till ytterligare växelkursunderskott på 180 miljoner euro och kommissionen uppskattar att underskottet ökar ytterligare med 536 miljoner euro före slutet av året. Kommissionen föreslår därför i ändringsbudgeten nr 10/2020 att ett belopp på 716 miljoner euro ska föras in i budgeten för att kompensera för valutakursskillnader. Enligt artikel 44 i budgetförordningen får kommissionen lägga fram förslag till ändringsbudgetar som är inkomstrelaterade för att revidera prognosen för egna medel och andra inkomster på grundval av uppdaterade ekonomiska prognoser.

Kommissionen föreslår i ändringsbudgeten nr 10/2020 också en ökning med 128 miljoner euro av prognosen på böter på basis av de belopp av böter som hade inkasserats fram till slutet av september.

U 57/2020 rd

I förslaget till ändringsbudget nr 10/2020 föreslår kommissionen ändringar i följande inkomstposter (belopp i euro):

Användningsområde	Inkomst-post	Benämning	Belopp
<i>Inkomster; valutakurs-skillnader</i>	3 9 0	Justeringar avseende valutakursrörelser för egna medel	-716 000 000
<i>Inkomster; böter</i>	7 1 0	Böter, viten och andra påföljder i samband med tillämpning av konkurrensreglerna	+71 000 000
<i>Inkomster; böter</i>	7 1 1	Vite eller standardbelopp som åläggs medlemsstater som underlåter att efterkomma en dom av Europeiska unionens domstol i fråga om icke uppfyllda skyldigheter enligt fördraget	+57 000 000
TOTALT			-588 000 000

3 Den rättsliga grunden/beslutsförfarandet enligt EU-rätten

Artikel 314 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och artikel 106 A i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen. Särskilt lagstiftningsförfarande tillämpas, rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet.

Statsrådet anser att den rättsliga grunden är korrekt och tillräcklig. Förslagen kan anses stämma överens med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

4 Konsekvenser för lagstiftningen i Finland, inklusive Ålands ställning, och för budgeten

Förslaget till ändringsbudget får inga konsekvenser för den nationella lagstiftningen eller för Ålands ställning.

I förslaget till ändringsbudget föreslås en förstärkning av budgeten på sammanlagt 36,4 miljoner euro i åtaganden och 1 569,3 miljoner euro i betalningsbemyndiganden. Därtill ska i EU-budgeten på inkomstsidan göras en minskning med 588 miljoner euro.

Förslaget ökar Finlands avgifter till Europeiska unionen under 2020 med sammanlagt cirka 31,8 miljoner euro. Ökningen av Finlands EU-betalningar kan täckas med redan tillgängliga anslag inom ramen för den nationella budgeten.

5 Behandling av förslaget i EU och i Finland

Förslaget behandlas i rådets budgetkommitté, varefter det övergår till att behandlas av Coreper. Coreper antas sedan inleda ett skriftligt förfarande för att fastställa rådets ståndpunkt.

Kommissionens förslag förutsätter behandling även i Europaparlamentet. I Europaparlamentet svarar budgetutskottet för beredning av ärendet.

Denna statsrådets U-skrivelse har beretts vid finansministeriet. I statsrådet behandlades och samordnades U-skrivelsen i sektion EU 34 (budget och förvaltning) i ett skriftligt förfarande 23.10–26.10.

När det gäller andra faktorer som påverkar behandlingen av ärendet, handlar kommissionens förslag till ändringsbudget nr 10/2020 för det första om den samlade överföringen (DEC 16/2020) som behandlas i rådets budgetkommitté. För det andra handlar förslaget om det tidigare förslaget till ändringsbudget nr 8/2020 i vilket betalningarna i EU-budgeten för 2020 justerades inom vissa sektorer som ansågs brådskande. Om kommissionens förslag till ändringsbudget nr 8/2020 översändes till riksdagen en E-skrivelse (E 98/2020 rd) och en U-skrivelse (U 47/2020 rd).

6 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet kan utifrån en helhetsbedömning godkänna förslaget till ändringsbudget nr 10/2020.

Statsrådet understryker dock att behoven i första hand ska tillgodoses genom en omfördelning av anslagen. Därtill betonar statsrådet att de föreslagna ökningarna av åtagandebemyndiganden och betalningsbemyndiganden måste vara motiverade och svara mot faktiska behov. Till den del som ökningarna av betalningar för 2020 enligt förslaget till ändringsbudget de facto är tidigareläggningar av betalningar, ska dessa ökringar enligt statsrådet beaktas som avdrag under kommande budgetår.

Om det under behandlingen i rådet görs ändringar i förslaget kan statsrådet på grund av de exceptionella behandlingsförhållandena och ärendets brådskande karaktär bedöma och godkänna ändringarna med beaktande av Finlands övergripande intresse.